

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
Кафедра економіки підприємства

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ЕКОНОМІКА ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ»

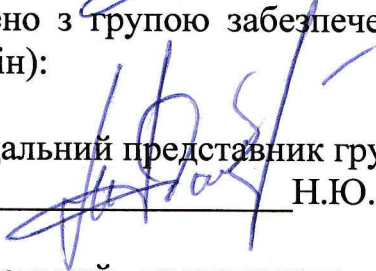
рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
спеціальність	051 Економіка, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 281 Публічне управління та адміністрування
назва освітньої програми	Економіка та бізнес-аналітика; Облік, аналіз і аудит; Фінанси, банківська справа та страхування; Менеджмент; Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; Публічне управління та адміністрування
статус	обов'язкова

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка праці та соціально-трудові відносини» для підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, спеціальність 051 Економіка, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 281 Публічне управління та адміністрування.

Розробники:

 І.І. Смирнова, канд. екон. наук, доцент

Погоджено з групою забезпечення освітньої програми (лише для обов'язкових дисциплін):

Відповідальний представник групи забезпечення спеціальності 051 Економіка:
 Н.Ю. Рекова, д-р екон. наук, професор

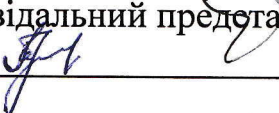
Відповідальний представник групи забезпечення спеціальності 071 Облік і оподаткування:

 О.В. Акімова, д-р екон. наук, доцент

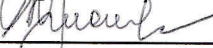
Відповідальний представник групи забезпечення спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування:

 С.Я. Єлецьких, д-р екон. наук, професор

Відповідальний представник групи забезпечення спеціальності 073 Менеджмент:

 Г.В. Тельнова, д-р екон. наук, доцент

Відповідальний представник групи забезпечення спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність:

 С.С. Борисова, д-р екон. наук, доцент

Відповідальний представник групи забезпечення спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування:

 Л.В. Беззубко, д-р наук з держ. упр., професор

Розглянуто і затверджено на засіданні кафедри економіки підприємства, протокол № 13 від 27.08.2019 р.

Завідувач кафедри:

 Н.Ю. Рекова, д-р екон. наук, професор

Розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради факультету економіки та менеджменту протокол № 1-08/19 від 28.08.2019 р.

Голова Вченої ради факультету:

 С.В. Мироненко, д-р техн. наук, професор

I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Актуальність вивчення дисципліни у зв'язку із завданнями професійної діяльності та навчання.

Праця відіграє в житті суспільства і кожної окремої людини дуже важливу роль і є невід'ємною складовою людського життя. Складність і багатоаспектність процесу праці, з одного боку, і ні з чим не зрівняне соціально-економічне значення праці, з другого боку, зумовлюють активний інтерес до неї різних наук. Особливості праці як об'єкта дослідження полягають в тому, що по-перше, праця – це доцільна діяльність людей зі створення благ, яка має бути ефективною, раціонально-організованою; по-друге, праця є однією з головних умов життєдіяльності не лише окремої особи, а будь-якого підприємства, а також суспільства в цілому; по-третє, в процесі праці формується система соціально-трудових відносин на рівні економіки, галузі і підприємства.

Особливого значення в наш час набуває фахове дослідження всіх, а надто – соціально-економічних аспектів процесу праці, у зв'язку з докорінними змінами в системі суспільних відносин, зачіпаючи тим самим інтереси мільйонів людей і викликаючи закономірне протистояння суб'єктів цих відносин (передусім роботодавців та найманих працівників). Без комплексного теоретичного підходу до праці як до соціально-економічного явища й предмета наукового дослідження на новій концептуальній основі, що враховує соціальну орієнтацію економіки, практично неможливо забезпечити ні економічну ефективність, ні соціальний розвиток. Вивчати й досліджувати проблеми економіки праці поза соціально-трудовами відносинами вже не просто недоцільно, але й неможливо. Саме тому провідна роль в цьому відводиться дисципліні «Економіка праці та соціально-трудова відносини».

З огляду на сказане дисципліна «Економіка праці та соціально-трудова відносини» присвячена питанням визначення сутності процесів, що відбуваються в соціально-трудова сфері країни. «Економіка праці та соціально-трудова відносини» як наука формує закони та принципи суспільного упорядкування праці з метою досягнення високого рівня її ефективності.

1.2. Мета дисципліни – формування системи теоретичних і прикладних знань про категорії, поняття, механізми забезпечення продуктивності праці та розвитку соціально-трудова відносин в Україні.

1.3. Завдання дисципліни:

- набуття навичок у галузі забезпечення ефективного використання ресурсів праці й моніторингу соціально-трудова відносин;
- формування навичок аналізу трудових ресурсів та результатів їх діяльності в межах підприємства та його підрозділів;
- формування навичок щодо розроблення ефективних систем мотивації та оплати праці персоналу;
- формування навичок володіння механізмами формування і регулювання соціально-трудова відносин в галузі трудових ресурсів, ринку праці й зайнятості;

- забезпечення вміння аналізувати, оцінювати стан та розробляти заходи щодо підвищення результативності трудової діяльності;
- забезпечення вміння обґрунтовувати форми організації виробництва і праці;
- забезпечення вміння мотивувати і стимулювати ефективну діяльність трудових ресурсів, обґрунтовувати раціональні форми і системи оплати праці

1.4. Передумови для вивчення дисципліни: складання фахового вступного випробування або вивчення дисциплін «Політична економія», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Економіка підприємства», «Менеджмент».

1.5. Мова викладання: українська

1.6. Обсяг навчальної дисципліни та його розподіл за видами навчальних занять:

- загальний обсяг становить 150 годин / 5,0 кредитів (120 годин / 4,0 кредита), в т.ч.:
- денна форма навчання: лекції – 30 годин, практичні (семінарські) – 30 годин, самостійна робота студентів – 90 годин;
- заочна форма навчання: лекції – 12 години, практичні (семінарські) – 8 годин, самостійна робота студентів – 100 годин;

II ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен продемонструвати достатній рівень сформованості наступних програмних результатів навчання.

В узагальненому вигляді їх можна навести наступним чином:

у когнітивній сфері:

студент здатний продемонструвати знання і розуміння основних принципів формування умов ефективного використання трудових ресурсів, продуктивності й ефективності праці, регулюванні соціально-трудових відносин на ринку праці;

студент здатний продемонструвати знання і розуміння основних механізмів мотивування підвищення результативності трудової діяльності працівників, проведення моніторингу соціально-трудової сфери, здійснення аудиту у сфері праці;

в афективній сфері:

студент здатний критично осмислювати лекційний та позалекційний навчальний матеріал; аргументувати на основі теоретичного матеріалу і нормативно-правових документів власну позицію щодо особливостей трудової діяльності, порядку розрахунку заробітної плати, комплексу дій фахівців підприємства по забезпеченню відповідності соціально-трудових відносин вимогам законодавства України; оцінити сучасний стан трудових відносин на прикладах конкретних підприємств та дискутувати у професійному середовищі з питань обґрунтованості застосування міжнародних нормативно-правових актів

у сфері праці в українському законодавстві;

студент здатний співпрацювати із іншими студентами та викладачем в процесі обговорення проблемних моментів на лекційних та практичних заняттях, при виконанні і захисті індивідуальних завдань; ініціювати і брати участь у дискусії з питань навчальної дисципліни, розділяти цінності колективної та наукової етики;

у психомоторній сфері:

студент здатний самостійно аналізувати і оцінювати теоретичні підходи та нормативні вимоги щодо регулювання соціально-трудової діяльності, відслідковувати та прогнозувати тенденції зміни у механізмах такого регулювання;

студент здатний слідувати методичним підходам до розрахунку трудового потенціалу суспільства, проводити аналіз соціально-трудових відносин, робити висновки на основі проведеного аудиту у сфері праці;

контролювати результати власних зусиль в навчальному процесі та коригувати (за допомогою викладача) ці зусилля для ліквідації пробілів у засвоєнні навчального матеріалу або формуванні навичок;

самостійно здійснювати пошук, систематизацію, викладення літературного матеріалу та нормативно-правових джерел, розробляти варіанти рішень щодо організації трудової діяльності з урахуванням регулятивних вимог та звітувати про виконання індивідуальних розрахункових завдань.

Формулювання спеціальних результатів із їх розподілом за темами представлені нижче:

Тема	Зміст програмного результату навчання
1	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний продемонструвати знання щодо змісту і предмету науки про працю, розумітися на сучасному законодавстві України щодо оплати праці та Кодексі законів Про працю в Україні для підприємств різних форм власності та пояснити місце економіки праці й соціально-трудових відносин у системі наук про працю; студент здатний продемонструвати знання щодо визначення понять: «праця», «творчість» і трудова діяльність, вміння ідентифікувати основні складові праці, розрізняти матеріально-майнову і соціально-економічну сторони праці; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний брати участь у колективному обговоренні сутності різних концепцій та типів праці та аргументувати власну думку, в т.ч. в усних та письмових повідомленнях, усвідомлювати переваги та недоліки власної позиції та позицій інших учасників дискусії; <p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний визначати вартість оплати праці в залежності від факторів виробництва, ефективно використовувати трудові ресурси підприємства.
2	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний продемонструвати знання відносно суб'єктів економічних та інших економічних суспільних процесів і явищ, орієнтуватися в основних джерелах інформації про населення; студент здатний продемонструвати знання стосовно прийому і відбору

Тема	Зміст програмного результату навчання
	<p>персоналу, нормування робочого часу; <i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний пояснити з різним ступенем деталізації стан і структуру трудових ресурсів для фахівців та нефахівців та співпрацювати у команді при обговоренні варіантів класифікації населення в економіці праці; <p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний відтворювати ресурси для праці, управляти трудовими ресурсами в будь-якій економічній системі; • студент здатний розраховувати кількісну зміну чисельності трудових ресурсів, визначати індекс розвитку людського потенціалу та показники стану і динаміки персоналу.
3	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати розуміння сутності понять «ефективність суспільного виробництва», «економічна ефективність», «соціальна ефективність», «управління продуктивністю»; • студент здатний встановити зв'язок між продуктивністю праці та її ефективністю, знає послідовність дій при розробленні програми підвищення продуктивності підприємства; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний обговорювати у команді сучасні підходи до тлумачення поняття «продуктивність», обґрунтувати переваги та недоліки застосування кожного з методів вимірювання продуктивності праці; <p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний вимірювати продуктивність праці натуральним, умовно-натуральним, вартісним та трудовим методами; • студент здатний визначати норму виробітку, резерви підвищення продуктивності праці в економіці ринкового типу.
4	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати розуміння сутності соціально-трудових відносин при розвитку ринку праці; • студент здатний встановити зв'язок між громадянським суспільством й соціально-трудовими відносинами; • студент здатний продемонструвати знання та розуміння суб'єктів і рівнів соціально-трудових відносин, предметів соціально-трудових відносин, принципів і типів соціально-трудових відносин; • студент здатний продемонструвати розуміння сутності соціальної політики, її мети та складових, розумітися на політиці трудового протекціонізму; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний обговорювати у команді проблеми відчуження і справедливості у суспільстві, переваги та недоліки глобалізації економіки; • студент здатний пояснити нефахівцю чинники, які впливають на формування і розвиток соціально-трудових відносин; <p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний визначати показники, що впливають на якість трудового життя, як основного як критерію оцінки соціально-трудових відносин; • студент здатний регулювати соціально-трудові відносини опираючись на законодавчі та програмно-нормативні документи.
5	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати розуміння сутності й основних принципів соціального партнерства у регулюванні трудових відносин;

Тема	Зміст програмного результату навчання
	<ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати знання суб'єктів соціального партнерства, серед яких: наймані працівники та їхні об'єднання, роботодавці та їхні об'єднання; • студент здатний продемонструвати знання щодо функціонування соціального партнерства в Україні, розумітися на системі соціального страхування в Україні як однієї з головних інституцій соціального партнерства; • студент здатний продемонструвати знання в розв'язанні трудових конфліктів; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний обговорювати у команді пріоритетні напрями в управлінні системою соціального страхування на сучасному етапі розвитку суспільства; • студент здатний пояснити нефахівцю позитивні та негативні наслідки трудового конфлікту; <p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний застосовувати міжнародний досвід соціального партнерства (діалогу); • студент здатний вести переговори та заключати угоди та колективні договори, які відіграють важливу роль у регулюванні соціально-трудова відносин на різних рівнях.
6	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний пояснити сутність ринку праці, його склад і структуру, основні функції, розумітися на елементах ринку праці, серед яких: суб'єкти ринку праці; правові аспекти, що регламентують відносини суб'єктів на ринку праці; кон'юнктура ринку праці; служби зайнятості населення; інфраструктура ринку праці; • студент здатний описати первинний і вторинний, внутрішній і зовнішній ринки праці; • студент здатний продемонструвати розуміння теоретичних підходів щодо аналізу ринку праці; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати навички комунікації при обговоренні концептуальних підходів до оцінки вартості робочої сили і праці на основі марксистської концепції, теорії «угоди», теорії «граничної продуктивності»; <p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний визначати вплив ціни робочої сили на стан попиту і пропозиції на ринку праці; • студент здатний застосовувати на практиці новітні підходи розвитку світового ринку праці.
7	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати розуміння поняття зайнятості населення, її форм і видів, орієнтуватися в законодавстві України про зайнятість населення; • студент здатний продемонструвати розуміння проблеми безробіття, знати закон Оукена; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати навички комунікації при обговоренні концептуальних підходів до оцінки рівня зайнятості населення та кількості безробітних на території України, вміти вести діалог стосовно розгляду здійснення державної політики у сфері зайнятості населення; <p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний дослідити рівень зайнятості населення за допомогою

Тема	Зміст програмного результату навчання
	<p>ринкових і неринкових регуляторів зайнятості, активних і пасивних методів;</p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний визначати основні показники безробіття: чисельність безробітних, рівень безробіття, тривалість безробіття; • студент здатний збирати статистичні дані про зайнятість і безробіття в Україні.
8	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати розуміння основ організації праці, її сутності та завдань, основних напрямів наукової організації праці на різних виробничих рівнях; • студент здатний продемонструвати розуміння сутності робочого місця, знати його класифікацію, особливості організації робочого місця та його складових: оснащення, планування і обслуговування робочого місця; • студент здатний продемонструвати розуміння нормування праці, витрат робочого часу, таких як: хронометраж, фотографія робочого часу, метод моментних спостережень, само фотографія, фотохронометраж; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати навички комунікації при обговоренні основних напрямів вдосконалення поділу і кооперації праці на сучасному етапі господарювання; • студент здатний продемонструвати навички комунікації при дослідженні визначення робочого часу і міри праці; <p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний управляти процесом обслуговування робочих місць, проводити атестацію і паспортизацію робочих місць; • студент здатний застосовувати аналітичний, досвідно-статистичний, математико-статистичний методи нормування праці.
9	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати розуміння основ формування вартості робочої сили, доходів населення та їх диференціації; • студент здатний продемонструвати розуміння сутності рівня життя й чинників, що його визначають; • студент здатний продемонструвати розуміння законів України щодо регулювання державних соціальних стандартів, державних соціальних гарантій, прожиткового мінімуму, соціальних норм і нормативів; • студент здатний продемонструвати знання законодавства України про оплату праці, розумітися на сутності заробітної плати та прожиткового мінімуму; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати навички комунікації при проведенні аналізу сучасного стану рівня життя населення в Україні, визначенні ролі держави у формуванні доходів населення; • студент здатний продемонструвати навички комунікації при обговоренні переваг та недоліків застосування на підприємствах різних систем оплати праці та брати участь у дискусії стосовно запровадження матеріального стимулювання працівників; <p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний визначати вартість робочої сили, показники нерівності розподілу доходів у суспільстві: децильний коефіцієнт диференціації доходів (витрат), коефіцієнт фондів, індекс Джині; • студент здатний приймати участь в організації оплати праці на підприємстві, розробляти власні заводські тарифні сітки, мотивувати персонал.

Тема	Зміст програмного результату навчання
10	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати розуміння основ розроблення плану з праці, розуміти сутність норм і нормативів витрат праці; • студент здатний встановити взаємозв'язок між фондом оплати праці й рівнем продуктивності праці; • студент здатний продемонструвати розуміння нормування праці, витрат робочого часу, таких як: хронометраж, фотографія робочого часу, метод моментних спостережень, само фотографія, фотохронометраж; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати навички комунікації при обговоренні методів планування чисельності робітників, керівників, фахівців і технічних службовців; • студент здатний продемонструвати навички комунікації при дослідженні визначення робочого часу і міри праці; <p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний проводити планування продуктивності праці, чисельності і структури кадрів, фонду оплати праці по категоріях працюючих на підприємстві, планувати середню заробітну плату; • студент здатний розраховувати баланс робочого часу одного робітника.
11	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати розуміння трудових показників у сфері праці: промислово-виробничий персонал і непромислова група; продуктивність праці; фонд заробітної плати; середня заробітна плата; • студент здатний продемонструвати розуміння мети, об'єктів і завдань аудиту у трудовій сфері, вміти визначати етапи аудиторської перевірки в сфері праці; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати навички комунікації при обговоренні показників для оцінки повноти, рівня інтенсивності, ефективності використання трудових ресурсів, способів одержання соціологічної інформації; <p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний проводити аналіз стану трудових ресурсів, аналіз професійного складу й підготовки кадрів, аналіз продуктивності праці й заробітної плати.
12	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати розуміння відносно проблем трудової сфери в умовах ринку; • студент здатний продемонструвати розуміння сутності, завдань, об'єктів, суб'єктів і основних напрямків моніторингу соціально-трудова сфери; • студент здатний робити висновки спираючись на соціологічні дослідження у трудовій сфері; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати навички комунікації при обговоренні ролі моніторингу як інструмента регулювання та удосконалення соціально-трудова відносин; <p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний на практиці застосовувати методи збирання інформації для дослідження соціально-трудова сфери, серед яких: анкетне опитування, інтерв'ю, експеримент, спостереження, аналіз документів, соціометричне опитування, тестування.

Тема	Зміст програмного результату навчання
13	<p><i>У когнітивній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати розуміння поняття й тенденцій міжнародного поділу праці, його змісту і форм; • студент здатний розуміти структуру і знати керівників Міжнародної організації праці, розуміти, що входить до поняття міжнародної трудової міграції; • студент здатний орієнтуватися в українському та міжнародному адміністративно-правовому й економічному законодавстві щодо питань регулювання міграційних процесів; <p><i>в афективній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний продемонструвати навички комунікації при обговоренні ролі міжнародної організації праці у регулюванні ринку праці й соціально-трудових відносин, дискутувати щодо визначення основних причин виникнення й існування міжнародної трудової міграції, її наслідків для країн-експортерів і країн-імпортерів трудових ресурсів; <p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • студент здатний розробляти програми соціологічного дослідження у сфері соціально-трудових відносин.

III ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Розподіл обсягу дисципліни за видами навчальних занять та темами

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна / заочна форма)				
		Усього	в т.ч.			
			Л	П (С)	Лаб	СРС
Змістовий модуль 1 Формування умов ефективного використання трудових ресурсів						
1.	Тема Т1. Праця як основа розвитку суспільства і фактор виробництва	12/9	2/1	2/		8 / 8
2.	Тема Т2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства	14/11	2/1	4/2		8 / 8
3.	Тема Т3. Продуктивність і ефективність праці	16/12	4/2	4/2		8 / 8
4.	Тема Т4. Соціально-трудові відносини як система	12/8	2/	2/		8 / 8
5.	Тема Т5. Соціальне партнерство	12/9	2/1	2/		8 / 8
6.	Тема Т6. Ринок праці і його регулювання	12/9	2/1	2/		8 / 8
7.	Тема Т7. Соціально-трудові відносини зайнятості	12/11	2/1	2/2		8 / 8

Змістовий модуль 2 Мотивування підвищення результативності трудової діяльності						
8.	Тема Т8. Організація і нормування праці	12/9	2/1	2/		8 / 8
9.	Тема Т9. Політика доходів і оплати праці	16/12	4/2	4/2		8 / 8
10.	Тема Т10. Планування праці	12/10	2/2	2/		8 / 8
11.	Тема Т11. Аналіз, звітність і аудит у сфері праці	8/7	2/	2/		4 / 7
12.	Тема Т12. Моніторинг соціально-трудової сфери як інструмент регулювання та удосконалення соціально-трудоких відносин	6/7	2/	1/		3 / 7
13.	Тема Т13. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудоких відносин	6/6	2/	1/		3 / 6
Усього годин		150 / 120	30 / 12	30 / 8		90 / 100

Л – лекції, П (С) – практичні (семінарські) заняття, Лаб – лабораторні заняття, СРС – самостійна робота студентів.

3.2. Тематика практичних занять

№ з/п	Тема заняття для денної форми навчання
1.	Праця як основа розвитку суспільства і фактор виробництва
2.	Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства
3.	Продуктивність і ефективність праці
4.	Соціально-трудові відносини як система
5.	Соціальне партнерство
6.	Ринок праці і його регулювання
7.	Соціально-трудові відносини зайнятості
8.	Організація і нормування праці
9.	Політика доходів і оплати праці
10.	Планування праці
11.	Аналіз, звітність і аудит у сфері праці
12.	Моніторинг соціально-трудової сфери. МОП

№ з/п	Тема заняття для заочної форми навчання
1.	Аналіз показників природного і міграційного руху населення
2.	Показники та методи вимірювання продуктивності праці
3.	Аналіз показників зайнятості та безробіття населення
4.	Державна політика у сфері оплати праці й формування доходів населення

3.3. Перелік індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми або тем, з яких виконується індивідуальне завдання	Назва і вид індивідуального завдання
1.	Методи вимірювання продуктивності праці	Практичне завдання щодо проведення методики вимірювання продуктивності праці на підставі реальних даних підприємства

2.	Планування та аналіз складу та чисельності персоналу підприємства	Практичне завдання щодо проведення методики планування та аналіз складу та чисельності персоналу на підставі реальних даних підприємства
3.	Зайнятість та безробіття в Україні	Практичне завдання щодо визначення рівня зайнятості та безробіття в Україні
4.	Планування фонду заробітної плати, форм і систем оплати праці	Практичне завдання щодо визначення методики планування фонду заробітної плати, форм і систем оплати праці

IV КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

4.1. Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів денної форми навчання

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Макбалів	Характеристика критеріїв досягнення результату навчання для отримання максимальної кількості балів
1.	Аудиторна робота студента. Контроль поточної роботи на практичних заняттях.	30	Аудиторна робота студента оцінюється на основі його відповідей на заняттях, активності у роботі протягом семестру. Поточний контроль - усне опитування в ході лекцій та практичних заняттях, перевірка конспектів (у тому числі самостійної роботи), оцінювання правильності вирішення тестових та практичних завдань на практичних заняттях та при виконанні самостійної роботи. Студент здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу, передусім, понятійні, тестові та розрахункові завдання, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації.
2.	Індивідуальне завдання	10	Виконання наукової роботи: підготовка доповіді за обраною темою і виступ з доповіддю на практичних заняттях, підготовка за темою дисципліни тез доповідей, статті, роботи на конкурс, виступ з доповіддю на конференції. Студент здатний підготувати презентацію за обраною темою і виступити з доповіддю на практичних заняттях, підготувати тези доповідей, статтю, роботу на конкурс, презентацію, виступ з доповіддю на конференції і на практичних заняттях.
3.	Модульна контрольна робота №1	30	Студент виконує тестові та розрахункові завдання, що відповідають програмним результатам навчання за темами змістового модуля №1 Контрольна робота № 1 проводиться в години практичних занять протягом 2 аудиторних годин
4.	Модульна контрольна робота №2	30	Студент виконує тестові та розрахункові завдання, що відповідають програмним результатам навчання за темами змістового модуля №2 Контрольна робота № 2 проводиться в години практичних занять протягом 2 аудиторних годин
Поточний контроль		100	-
Підсумковий контроль		100	Студент виконав тестові та розрахункові завдання та навів аргументовані відповіді на ситуаційні завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Всього		100	-

4.2. Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів заочної форми навчання

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Мак балів	Характеристика критеріїв досягнення результатів навчання для отримання максимальної кількості балів
1	Тестова контрольна робота, яка виконується студентом індивідуально	100 K=0,4	Студент виконав тестові завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
2	Письмовий екзамен (залік)	100 K=0,6	Студент виконав аналітично-розрахункові завдання та навів аргументовані відповіді на ситуаційні завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Всього		100	-

4.3. Критерії оцінювання сформованості програмних результатів навчання під час підсумкового контролю

Синтезований опис компетентностей	Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання
<p>Когнітивні:</p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний продемонструвати знання і розуміння основних принципів формування умов ефективного використання трудових ресурсів, продуктивності й ефективності праці, регулюванні соціально-трудових відносин на ринку праці; студент здатний продемонструвати знання і розуміння основних механізмів мотивування підвищення результативності трудової діяльності працівників, проведення моніторингу соціально-трудової сфери, здійснення аудиту у сфері праці 	75-89% - студент припускається суттєвих помилок у описі змісту і предмету науки про працю, нерозуміється на сучасному законодавстві України щодо оплати праці, недостатньо повно визначає суб'єкти і рівні соціально-трудових відносин, предмети соціально-трудових відносин, принципи і типи соціально-трудових відносин, припускається арифметичних або несуттєвих фактичних помилок при визначенні показників, що впливають на якість трудового життя, не володіє знаннями щодо особливостей основних напрямів наукової організації праці на різних виробничих рівнях
	60-74% - студент некоректно формулює назви нормативно-правових актів, законів України щодо регулювання державних соціальних стандартів, державних соціальних гарантій, прожиткового мінімуму, соціальних норм і нормативів та робить суттєві помилки у визначенні тривалості робочого часу і міри праці, припускається помилок при розрахунку трудових показників у сфері праці: промислово-виробничий персонал і непромислова група; продуктивність праці; фонд заробітної плати; середня заробітна плата
	менше 60% - студент не може обґрунтувати свою позицію посиланням на конкретний нормативний акт або його елемент (в окремих випадках), не володіє методикою розрахунків соціально-трудових показників, не може самостійно підібрати необхідні регулятивні та довідкові документи у сфері трудових відносин, невірно визначає суб'єкти та об'єкти соціального партнерства; не має уяви про види та розміри санкцій конкретно до законодавчих вимог
<p>Афективні:</p> <ul style="list-style-type: none"> студент здатний критично осмислювати матеріал; аргументувати власну позицію оцінити аргументованість вимог та дискутувати у професійному середовищі; студент здатний співпрацювати із іншими студентами та викладачем; ініціювати і брати участь у дискусії, розділяти цінності колективної та наукової етики 	75-89% - студент припускається певних логічних помилок в аргументації власної позиції в дискусіях на заняттях та під час захисту індивідуальних завдань, відчуває певні складності у поясненні фахівцю окремих аспектів професійної проблематики
	60-74% - студент припускається істотних логічних помилок в аргументації власної позиції, слабо виявляє ініціативу до участі у дискусіях та індивідуальних консультаціях за наявності складності у виконанні індивідуальних завдань; відчуває істотні складності при поясненні фахівцю або нефахівцю окремих аспектів професійної проблематики
	менше 60% - студент не здатний продемонструвати володіння логікою та аргументацією у виступах, не виявляє ініціативи до участі у дискусії, до консультування з проблемних питань виконання індивідуальних завдань, не здатний пояснити нефахівцю суть відповідних проблем професійної діяльності; виявляє зневагу до етики навчального процесу

Синтезований опис компетентностей	Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання або державноуправлінської діяльності
Психомоторні: <ul style="list-style-type: none"> студент здатний самостійно працювати, розробляти варіанти рішень звітувати про них. студент здатний слідувати методичним підходам до розрахунків студент здатний контролювати результати власних зусиль та коригувати ці зусилля 	75-89% - студент припускається певних помилок у стандартних методичних підходах та відчуває ускладнення при їх модифікації за зміни вихідних умов навчальної або прикладної ситуації
	60-74% - студент відчуває ускладнення при модифікації стандартних методичних підходів за зміни вихідних умов навчальної або прикладної ситуації
	менше 60% - студент нездатний самостійно здійснювати пошук та опрацювання нормативно-правової бази регулювання соціально-трудова відносин, виконувати індивідуальні завдання, проявляє ознаки академічної не доброчесності при підготовці індивідуальних завдань та виконанні контрольних робіт, не сформовані навички самооцінки результатів навчання і навичок міжособистісної комунікації з прийняття допомоги з виправлення ситуації

V ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Характеристика змісту засобів оцінювання
1.	Контроль поточної роботи на практичних заняттях	<ul style="list-style-type: none"> фронтальне опитування за термінологічним матеріалом та положеннями нормативно-правової бази; оцінювання аргументованості звіту про розбір ситуаційних завдань; оцінювання активності участі у дискусіях; аналітично-розрахункові завдання
2.	Індивідуальні завдання	<ul style="list-style-type: none"> письмовий звіт про виконання індивідуального завдання; оцінювання самостійності та якості виконання завдання в ході звіту-захисту та співбесіди
3.	Модульні контрольні роботи	<ul style="list-style-type: none"> стандартизовані тести; аналітично-розрахункові завдання; ситуаційні завдання
Підсумковий контроль		<ul style="list-style-type: none"> стандартизовані тести; аналітично-розрахункові завдання; ситуаційні завдання

VI РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

6.1. Основна література

- Конституція України [прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР].
- Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII в чинній редакції.
- Закон України "Про відпустки" від 15.11.1996 № 504/96-ВР в чинній редакції.
- Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці" від 28.12.2014 № 77-VIII.
- Закон України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" від 09.07.2003 № 1058-IV в чинній редакції.
- Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування" від 23.09.1999 № 1105-XIV в чинній редакції.

7. Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття" від 02.03.2000 № 1533-III в чинній редакції.
8. Закон України "Про зайнятість населення" від 05.07.2012 № 5067-VI в чинній редакції.
9. Закон України "Про колективні договори і угоди" від 01.07.1993 № 3356-XII в чинній редакції.
10. Закон України "Про оплату праці" від 24.03.1995 № 108/95-ВР в чинній редакції.
11. Закон України "Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії діяльності" від 22.06.2012 № 5026-VI в чинній редакції.
12. Закон України "Про охорону праці" від 14.10.1992 № 2694-XII в чинній редакції.
13. Закон України "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності" від 15.09.1999 № 1045- XIV в чинній редакції.
14. Закон України "Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)" від 03.03.1998 № 137/98-ВР в чинній редакції.
15. Конвенції і рекомендації, прийняті Міжнародною Конференцією праці, 1919 — 1956, Т.1. — Женева: Міжнародне бюро праці, 1991.
16. Конвенції і рекомендації, прийняті Міжнародною Конференцією праці, 1957 — 1990, Т.2. — Женева: Міжнародне бюро праці, 1991.
17. Ковальов В.М., Рижиков В.С., Єськов О.Л., Атаєва О.А., Фролов В.О., Дарченко Н.Д., Смирнова І.І. Економіка праці та соціально-трудова відносини / ред. В.М. Ковальов В.М. Краматорськ: ДДМА, 2013. 256 с.
18. Дарченко Н.Д., Рижиков В.С., Єськов О.Л., Мікрюков О.М. Економіка праці і соціально-трудова відносини. Зб. завдань і вправ: навч. посіб. Київ. Центр учбової літератури, 2007. 252 с.
19. Грішнова О.А. Економіка праці та соціально-трудова відносини: підр. 5.вид., оновлене. Київ: Знання, 2011. 390 с.
20. Колот А.М., Грішнова О.А., Герасименко О.О. Економіка праці та соціально-трудова відносини: підр. Київ: КНЕУ, 2009. 711 с. URL: <http://nikiforova.vk.vntu.edu.ua/file/20f1e1d7879d18b0878fd640956702de.pdf>
21. Назарова Г.В. Економіка праці та соціально-трудова відносини: навч. посіб. Київ: Знання, 2012. 573 с.
22. Єсінова Н.І. Економіка праці та соціально-трудова відносини : навч.-метод. посібник. Харків: ХДУХТ, 2017. 189 с. URL: <http://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/1612/1/Навчально-методичний%20посібник.pdf>
23. Посилкіна О.В., Братішко Ю.С., Кубасова Г.В. Економіка праці та соціально-трудова відносини : практикум для студентів економічних спеціальностей. Харків: НФаУ. 2018. URL: <http://dspace.nuph.edu.ua/bitstream/123456789/14700/1/Економіка%20праці%20і%20СТВ%20практикум%202018.pdf>

6.2. Допоміжна література

24. Герасименко О.О. Економіка праці й соціально-трудова відносини: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. науки. Київ: КНЕУ, 2009.
25. Дарченко Н.Д., Єськов О.Л., Рижиков В.С. Ефективність використання персоналу машинобудівних підприємств: мотиваційні аспекти результативної праці: монографія. Краматорськ: ДДМА, 2010. 180 с.
26. Завіновська Г.Т. Економіка праці: навч. посіб. Вид. 2-ге, без змін. Київ: КНЕУ, 2006. 300 с.
27. Калина А.В. Економіка праці: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: МАУП, 2004. 272 с.
28. Колот А.М. Соціально-трудова відносини: теорія і практика регулювання: Монографія. Київ: КНЕУ, 2003.
29. Колот А.М., Цимбалюк С.О. Мотивація персоналу. Київ: КНЕУ, 2011.
30. Смирнова И.И., Рижиков В.С., Симаков К.И. Мотивационная система управления на промышленном предприятии в современных условиях хозяйствования: монография. Краматорск: ДГМА, 2012. 140 с.
31. Колот А.М. Соціалізація відносин у сфері праці в контексті стійкого розвитку: монографія. Київ: КНЕУ, 2010. 348 с.

6.3. Web-ресурси

32. Законодавство України. Веб-портал Верховної Ради України. – URL: [http:// zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua)
33. Офіційний сайт Державної служби статистики України – URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
34. Офіційний сайт Державної служби зайнятості – URL: <https://www.dcz.gov.ua/>